

Activitats de lleure a l'estiu

Les activitats d'estiu suposen una gran oportunitat per a nens, nenes i adolescents de gaudir d'un lleure de qualitat. Es tracta de casals i colònies adreçades a infants de tots els grups d'edat que els permeten seguir adquirint competències i habilitats en un marc distès i amb la possibilitat de dur a terme activitats complementàries a les que realitzen en període lectiu. A través del joc i d'altres propostes educatives es treballen valors fonamentals com l'amistat, la solidaritat i la igualtat i es poden reforçar hàbits i conductes saludables.

Poden servir també per millorar les condicions en que infants i adolescents de entorns socioeconòmics més desfavorits passen els mesos d'estiu.

Marc estratègic de Salut Pública

Des de Salut Pública es vol establir un marc estratègic que permeti la realització de les activitats de lleure per a infants i joves garantint les condicions necessàries per a la protecció de la seva salut. Infants i adolescents representen un grup de baix risc per la COVID-19. Per aquest motiu, s'ha considerat el gran valor educatiu de les activitats d'estiu i s'emeten una sèrie de recomanacions amb l'objectiu de minimitzar el risc de contagi entre infants, adolescents i monitors/es.

Activitats incloses

Donat el context actual de pandèmia i per tal de garantir la protecció de la salut, en l'edició actual d'activitats programades per a l'estiu, només es contempla la realització de **casals** i **colònies**. Des del punt de vista de Salut Pública, les estades que requereixen allotjament en tendes de campanya (amb una ocupació de 4 a 6 infants o joves per tenda), no reuneixen les condicions mínimes per a poder garantir les mesures d'higiene i de distanciament físic dels participants requerides en el moment actual.

Pel que fa a les rutes i camps de treball, caldria valorar les condicions en funció dels espais on es desenvolupen les activitats i el tipus d'allotjament per a les pernoctacions.

Població a la qual s'adrecen

Les diferents activitats s'adrecen a nens, nenes i adolescents amb edat compreses entre els 3 i els 16 anys, majoritàriament de 6 a 14 anys.

Territoris prioritaris

Sempre que sigui possible, es prioritzarà que les activitats es duguin a termes en zones amb baix risc de contagi o zones lliure de coronavirus, també anomenades [zones verdes](#). En el cas dels casals d'estiu serà important valorar la proximitat amb el domicili dels infants per tal d'evitar desplaçaments llargs.

Requisits per a participar en les activitats

Els/les participants a les activitats han de complir alguns requisits per a preservar la salut del grup:

- Absència de simptomatologia compatible amb la COVID-19 (febre, tos, dificultat respiratòria, malestar, diarrea...) o amb qualsevol altre quadre infecció¹.
- No convivents o contacte estret amb positiu confirmat o simptomatologia compatible en els 14 dies anteriors.
- Calendari vacunal actualitzat² (exceptuant vacunacions posposades pel període de confinament). **Requisit per a la inscripció.**
- En infants o adolescents amb malalties greus de base caldrà valorar de manera individual la idoneïtat de participar en determinats tipus d'activitats, donat que són població de major risc enfront a la COVID-19.

¹ Per a reincorporar-se de nou a l'activitat els infants han d'estar asimptomàtics durant 48 hores en el cas de simptomatologia no COVID-19 i 14 dies quan es tracti de simptomatologia compatible.

² En el cas d'infants no vacunats o infants amb el calendari pendent d'actualització, caldrà garantir un interval mínim de 15 dies entre la vacunació i l'inici de l'activitat

Neteja i desinfecció de les instal·lacions i del material

És necessari ventilar les **instal·lacions interiors** 3 vegades al dia. La neteja i la posterior desinfecció¹ d'espais es realitzarà amb una periodicitat diària. Cal garantir la desinfecció d'aquelles superfícies d'ús més comú com el poms de les portes, les baranes de les escales,

¹ Desinfecció amb lleixiu: es recomana fer una dilució 1:50 del lleixiu habitual que té una concentració al voltant del 5%, barrejant 20 ml de lleixiu en 1 litre d'aigua, o bé posant 1 part de lleixiu i 49 parts d'aigua, especialment per a la desinfecció dels lavabos. Per a la resta de superfícies és suficient amb una barreja de 1 part de lleixiu i 99 parts d'aigua. Aquestes solucions s'han de preparar diàriament i s'han de deixar actuar durant uns minuts per assegurar una desinfecció eficaç.

etc. Les taules de les aules i del menjador es netejaran i desinfectaran després de les activitats i dels àpats, respectivament.

Les cases de colònies i albergs disposaran de llençols, mantes i coixineres que seran rentades com a mínim setmanalment a alta temperatura (superior a 60°). Les tovalloles de piscina es podran portar de casa i s'indicarà que hagin estat prèviament rentades a alta temperatura.

El **material** emprat en les diferents activitats es desinfectarà després del seu ús. En cas que sigui necessari utilitzar instruments musicals de vent o material de busseig es prioritzarà que cada infant o adolescent utilitzi el seu propi material. En cas que no sigui possible, caldrà garantir-ne la desinfecció.

Pel que fa a les **piscines** o d'altres instal·lacions aquàtiques caldrà seguir la normativa vigent, inclosa en el [Real Decreto 742/2013](#). Caldrà realitzar la desinfecció diària del material aquàtic així com del mobiliari relacionat (cadires d'exterior, gandules, etc.)

No hi ha evidència que el nou coronavirus es pugui transmetre a les persones a través de l'aigua en piscines, banys d'aigua termal o zones de jocs d'aigua. El funcionament i el manteniment adequats (inclosa la desinfecció amb clor i brom) d'aquestes instal·lacions haurien d'inactivar el virus a l'aigua. Malgrat això, és important que les persones continuïn protegint-se en llocs d'aigua recreativa tant dins com fora de l'aigua, per exemple, principalment seguint les indicacions de distanciament físic i una bona higiene de les mans, entre altres ([CDC, 2020](#)).

Seguretat Alimentària

A banda de les [normes específiques de seguretat alimentària](#) per aquest tipus d'establiments, caldrà parlar especial atenció en el moment dels àpats. El menjar se servirà sempre en plats individuals i no podrà ser compartit entre els infants i joves. S'evitaran les safates i les cistelles pel pa al centre de les taules. Per a l'aigua, es poden fer servir gerres que s'ompliran amb aigua de l'aixeta i que seran servides pels monitors o un únic infant o adolescent responsable. Quan es facin excursions, també caldrà evitar que infants i adolescents comparteixin el menjar. En el cas de les activitats adreçades adolescents i joves, en el context actual, es desaconsella que aquests participin en l'elaboració dels àpats.

Característiques dels espais i activitats

Es recomana afavorir les **activitats a l'aire lliure**. Quan es realitzin activitats en espais interiors, se n'ha de dur a terme la ventilació abans i després de les activitats i la desinfecció del material i superfícies utilitzades.

Les activitats es duran a terme en grups de **6-8 nens, nenes o adolescents** com a màxim per tal de facilitar el distanciament físic i les mesures en cas d'infant simptomàtic. Cada grup tindrà assignats un o dos monitors/es en funció de l'edat dels participants i el tipus d'activitat. Es procurarà que cada monitor/a es relacioni sempre amb el mateix grup d'infants amb excepció d'aquelles activitats que puguin requerir algun monitor especialitzat.

Algunes de les activitats que es poden realitzar són les següents:

- Jocs tradicionals a l'aire lliure (saltar a corda, fet i amagar, etc.)
- Activitats de natura (excursions, senderisme, escalada, etc.)
- Jocs i esports d'aigua a la piscina o al mar (natació, ràfting, caiac, etc.)
- Esports de raqueta (tennis, bàdminton, pàdel, tennis taula, etc.)
- Atletisme
- Beisbol
- Dansa, ioga (a l'aire lliure sempre que sigui possible)
- Jocs amb pilota (en els quals es pugui mantenir la distància entre els participants, en equips petits i evitant que els infants o adolescents es toquin la cara).

Mesures de protecció i prevenció

Es tracta de les mesures més efectives per a preservar la salut dels infants així com del monitoratge. L'àmbit del lleure representa una bona oportunitat per a reforçar els aprenentatges relatius a l'educació per a la salut, adequant-los a les diferents franges d'edat (OMS, 2020):

- **De 3 a 5 anys:**
 - Reforçar conductes saludables. Tossir i esternudar al colze. Es poden utilitzar ninots per exemplificar-ho.
 - Cantar una cançó de 20 segons de durada durant el rentat de mans.
 - Treballar el tema del distanciament físic amb exemples senzills ("estirant les ales").

- **De 6 a 12 anys:**
 - Atendre dubtes i preocupacions relatives a la situació actual de pandèmia.
 - Reforçar la importància del seu paper actiu en les mesures de prevenció.
 - Treballar conductes saludables i identificació de símptomes. Prevenció de l'estigma.
 - Practicar el rentat de mans i distanciament físic.

- **Majors de 13 anys:**
 - Atendre dubtes i preocupacions relatives a la situació actual de pandèmia.
 - Reforçar la importància del seu paper actiu en les mesures de prevenció.
 - Treballar conductes saludables i identificació de símptomes. Prevenció de l'estigma.
 - Conèixer i entendre les mesures de protecció.

En el cas del monitoratge s'oferirà una formació destinada a aprofundir en les mesures de protecció així com en la detecció de símptomes.

Les principals mesures de protecció són les següents:

1. **Rentat de mans sistemàtic.** S'entrenarà als infants i adolescents en la tècnica del rentats de mans efectiu (OMS, 2020):

Pas 1: mulleu-vos les mans amb aigua

Pas 2: apliqueu prou sabó per cobrir les mans humides

Pas 3: fregueu totes les superfícies de les mans, incloses la part posterior de les mans, entre els dits i les ungles almenys 20 segons

Pas 4: esbandiu bé les mans amb aigua corrent

Pas 5: eixugueu les mans amb un drap net i sec, una tovallola d'un sol ús o assecador de mà.

Les mans es rentaran a la l'arribada i a la sortida dels infants, abans i després dels àpats, abans i després d'anar al WC, abans i després de les diferents activitats i després d'esternudar.

Cal que es garanteixi l'existència de diversos punts de rentat de mans, amb disponibilitat de sabó amb dosificador, tovalloles d'un sol ús i/o assecador. La disponibilitat de rentamans a les cases de colònies és d'1 cada 10 usuaris o fracció i als albergs, és d'1 cada 6 usuaris o fracció. En punts estratègics (menjador, entrada aules, entrada interior de la casa o alberg,...) es recomana la col·locació de dispensadors de solució hidroalcohòlica.

2. Distanciament físic:

Entrades i sortides. Les entrades i sortides dels casals d'estiu es faran de forma esglaonada per grups d'edat, en intervals de **15 - 20 minuts** per evitar aglomeracions.

Menjador. Cal garantir una separació mínima de **2 metres** entre les taules del menjador. En taules grans, es deixarà una cadira de separació entre infants de manera que cada nen, nena o adolescent no tingui cap altre infant al davant ni als costats. Per raons d'espai, pot ésser convenient fer els àpats per torns. Si els infants han de recollir la seva safata a la línia d'autoservei, caldrà garantir la distància entre infants. Es realitzarà neteja i desinfecció de les taules després de cada àpat i de l'espai del menjador un cop al dia.

Dormitoris. Es prioritzarà l'ús d'habitacions petites o amb baixa ocupació. La distància mínima entre llits o lliteres serà de **2 metres**. La distància habitual en cases i albergs és ≥ 90 cm. Cal ventilar les habitacions tres vegades al dia i realitzar-ne la neteja i desinfecció diàriament.

Activitats. Els jocs i les activitats esportives es podran realitzar amb un màxim de **6-8 infants o adolescents** per tal de facilitar les mesures de distanciament físic. En el cas de les piscines d'ús compartit caldrà valorar la realització de torns.

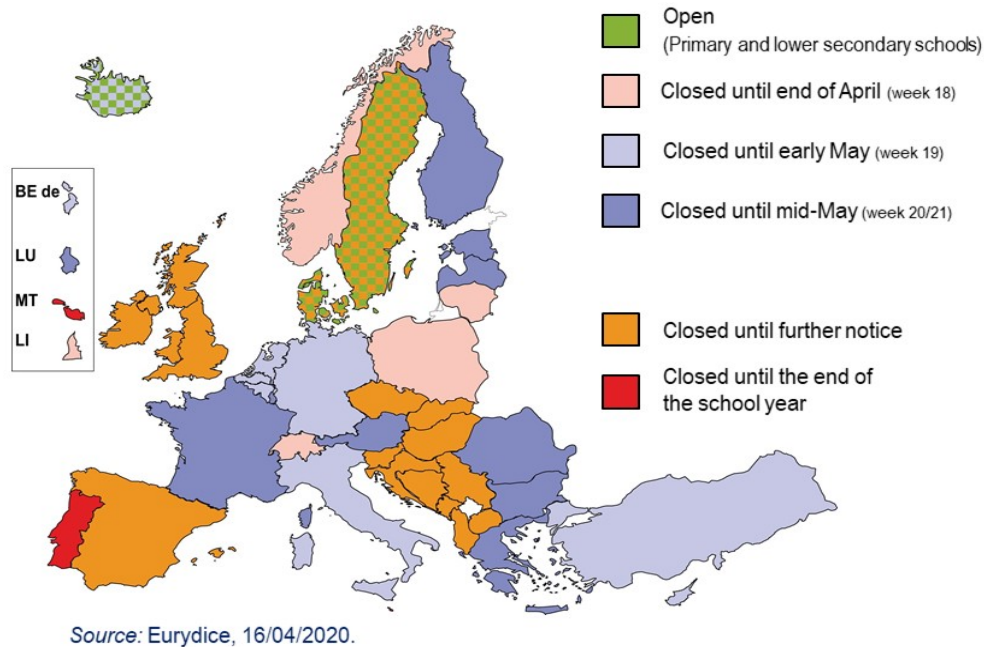
3. **Ús de mascaretes.** S'utilitzaran mascaretes en el cas que sigui necessari un desplaçament en transport públic o autocar. Caldrà garantir que es disposa de mascaretes suficients per a dur a terme els desplaçaments. En cas de no poder mantenir la distància de seguretat (per a dur a terme una cura, per exemple) també pot estar indicat l'ús de mascareta en l'infant i/o el monitor/a.
4. **Llistats de comprovació de símptomes.** Es facilitaran *check-lists* per a la ràpida identificació de símptomes als nens, nenes i adolescents, a la seves famílies o persones tutores i als monitors/es. A l'arribada dels infants i adolescents es farà una comprovació de la temperatura (termòmetre frontal). Es recomana també la comprovació diària símptomes en els monitors/es. A tal efecte el monitoratge pot fer ús de l'aplicació mòbil [STOP COVID 19 CAT](#).

Experiència en altres països (escoles)

Mapa del tancament d'escoles a 16.4.2020

Impact of Covid 19: Closure of schools (ISCED 1-3) in Europe

- **Dinamarca:** les escoles bressol i les escoles d'infantil i primària van reobrir entre el 15 i el 20 d'abril amb les mesures següents:
 - A les escoles bressol, cada infant ha de disposar d'un espai de 6 m². A primària, l'espai serà de 4 m².
 - Els infants podran jugar en grups d'un màxim de 5 nens i nenes.
 - Les taules hauran de tenir una separació de 2 metres entre elles.
 - Hi haurà personal que supervisarà el rentat de mans cada 2 hores, abans i després de dinar i després d'esternudar.
 - Als autobusos escolars també caldrà respectar la distància de 2 metres entre infants.
- **Bèlgica:** les llars i escoles bressol (per a infants menors de 3 anys) resten obertes. El curs lectiu continua suspès pels alumnes d'infantil, primària i secundària, malgrat que els centres poden oferir un servei de guarda d'infants per a pares que treballen en els serveis sanitaris o essencials o quan els infants només poden quedar-se amb persones de risc. Aquest servei serà dut a terme únicament per treballadors del

centre i, a tal efecte, aquests centres poden tenir el menjador en funcionament. Els infants fills de pares amb simptomatologia compatible s'hauran de quedar a casa.

- **Regne Unit:** ha tancat escoles però les manté obertes pels fills i filles dels treballadors dels serveis essencials o de famílies d'especial vulnerabilitat social. Les escoles garanteixen les mesures de protecció d'infants i educadors amb un nombre limitat d'alumnes per aula. A dia d'avui no hi ha data per a la reobertura d'escoles.
- **Estats Units:** s'està considerant la reobertura d'escoles. Es plantegen mesures com l'assistència de l'alumnat 2-3 dies per setmana, una major distància entre pupitres o l'entrada esglaonada dels infants. El dinar es realitzarà dins les aules, cada alumne/a a la seva taula. Es potenciarà el rentat de mans en horari lectiu.
- **Xina:** a finals de març es va procedir a la reobertura dels centres escolars. S'està duent a terme un retorn gradual de l'alumnat. Les escoles realitzen control de temperatura als infants diverses vegades al dia i les classes es ventilen periòdicament. Les aules s'han dividit i acullen un nombre més reduït d'alumnes que van a l'escola en horaris esglaonats. Algunes escoles sol·liciten certificats de salut.

Bibliografia

- Key Messages and Actions for COVID-19 Prevention and Control in Schools. UNICEF, OMS i Creu Roja Internacional. Març 2020
- Guidance for Child Care Programs that Remain Open. Center for Disease Control and Prevention. Abril 2020.
- How is Covid-19 affecting schools in Europe? European Commission. Abril, 2020.
- Departament de Salut. Pla de transició del confinament, desconfinament gradual i nova normalitat. Aprovat pel Comitè de Direcció PROCICAT, 25 d'abril de 2020